

Ympäristölupien lupatarpeen määrittäminen

Vesistöpäällikkö Visa Niittyniemi

Tarvitaanko ympäristönsuojelulain mukainen lupa?

- Toimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulakiin (YSL 527/2014) ja sen nojalla annettuun ympäristönsuojeluasetukseen (YSA 713/2014)
- Luvanvaraiselle uudelle toiminnalle ja toiminnan olennaiselle muutokselle tarvitaan lupa.
- Lupa saatetaan tarvita sellaiseenkin hankkeeseen, jota ei ole laissa tai asetuksessa erikseen mainittu, mutta jolla on haitallisia ympäristövaikutuksia tai esimerkiksi luvanvaraisia ainepäästöjä
- Jos on epäselvyyttä siitä tarvitaanko lupa, on suositeltavaa ottaa yhteys elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen.
- Jos lupa tarvitaan sekä ympäristönsuojelulain että vesilain (VL) perusteella, riittää yksi hakemus ja hankkeelle annetaan yksi lupa

Ympäristölupien muuttaminen

- YSL 89 §:n mukaan lupaviranomaisen on muutettava ympäristölupaa viranomaisten, haitankärsijän tai yhdistyksen aloitteesta, jos
 1. toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta;
 2. toiminnasta aiheutuu ympäristönsuojelulaissa kielletty seuraus;
 3. parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia;
 4. toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen;
 5. luvan muuttaminen on tarpeen luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai Euroopan unionin säädöksessä annetun sitovan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yksilöidyn vaatimuksen täyttämiseksi.

Direktiivilaitosten ympäristölupien muuttaminen

- Ympäristönsuojelulaissa säädetään erikseen lueteltujen suurten teollisuuslaitosten (direktiivilaitosten) lupien muuttamisesta.
- Kun EU:n komissio on julkaissut päätöksen direktiivilaitoksen pääasiallista toimintaa koskevista päätelmistä, on laitoksen lupa tarkistettava, jos lupa ei vastaa voimassa olevia päätelmiä tai tietyt muut edellytykset eivät täyty (YSL 80 §).

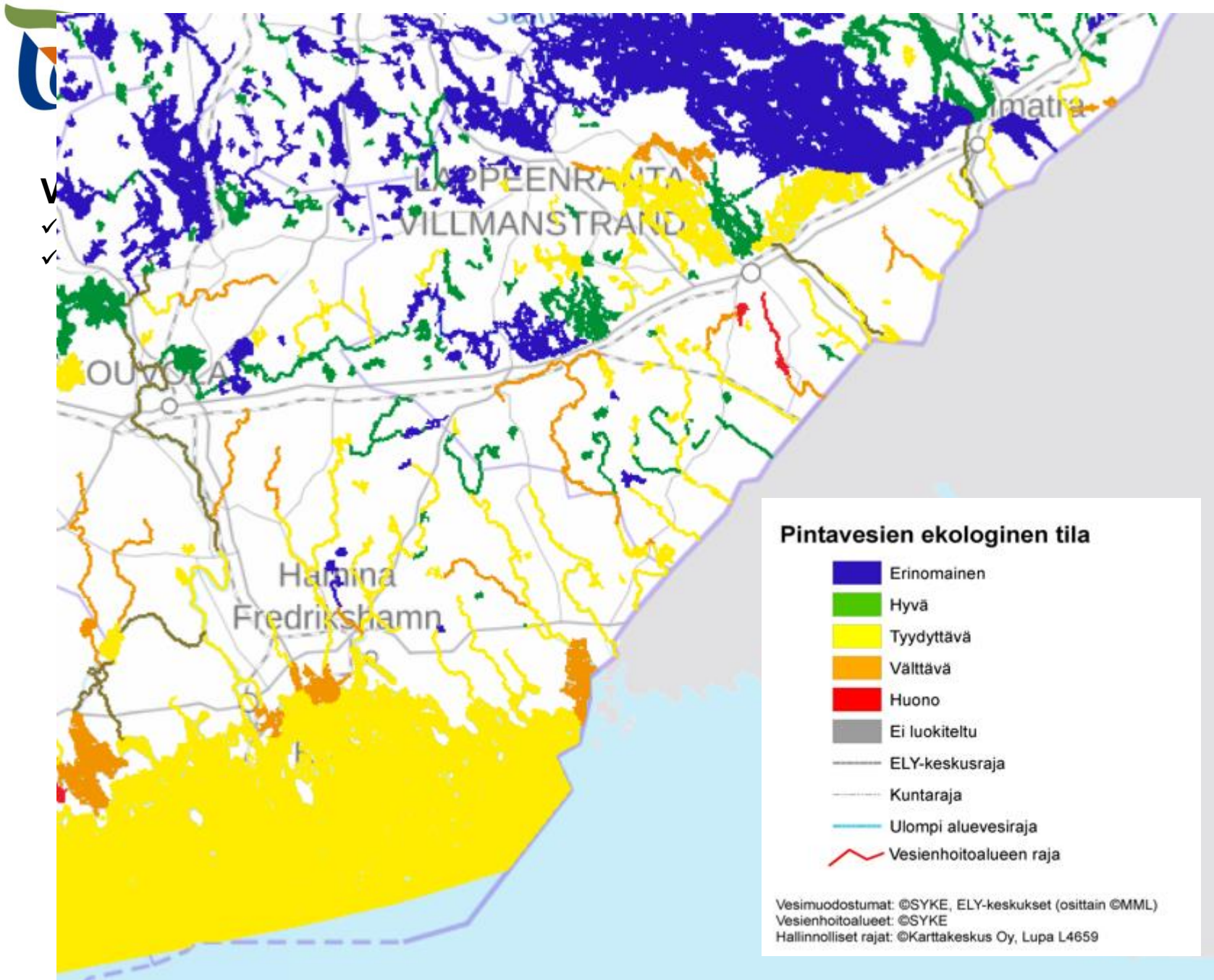
Ympäristöluvan kalatalousmääräysten muuttaminen

- Ympäristölupaan voi sisältyä kalatalousmääräyksiä.
- Kalatalousmääräysten muuttamiseen sovelletaan YSL 89a §:n nojalla VL 3:22 §:ää kalatalousmääräysten tarkistamisesta.
- Ympäristöluvan ja vesitalousluvan kalatalousmääräysten muuttamisen edellytykset ovat näin ollen samat

Tarvitaanko vesilain mukainen lupa

- Toimintojen luvanvaraisuus perustuu vesilakiin (VL 587/2011).
- Vesitaloushankkeiden yleisen luvanvaraisuuden perusteella hankkeille on haettava lupa, jos siitä aiheutuu merkittäviä haitallisia vaikutuksia
- Vesilain 3:3 §:ssä on luettelo aina luvanvaraisista hankkeista
- Vesilain mukaisina valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskukset ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, jotka voivat antaa lausuntoja hankkeiden lupatarpeesta
- Vesilain mukaisilla luvilla on voimakas pysyvyyden suoja, ts. niiden muuttaminen on vaikeaa ilman luvanhaltijan suostumusta

Vesienhoidon tavoitteet

- Vesien- ja merenhoitolain (1299/2004) ja EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin (2000/60/EY) tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä.
- Vesienhoidon ympäristötavoitteita ovat:
 - vesimuodostumien tila ei heikkene
 - pinta- ja pohjavesimuodostumien tila on vähintään hyvä viimeistään vuonna 2015 (2027)
 - keinotekoisilla ja voimakkaasti muutetuilla vesimuodostumilla on vähintään hyvä saavutettavissa oleva ekologinen tila ja hyvä kemiallinen tila
- EU-tuomioistuimen Weser-tuomio 2015 (C-461/13)
 - vesienhoidon ympäristötavoitteet ovat oikeudellisesti sitovia
 - lupaa ei saa myöntää, jos hanke heikentää pintavesimuodostuman tilaa tai vaarantaa sen ympäristötavoitteen saavuttamisen
 - pintavesimuodostuman tilan heikkenemistä on jo yhden laadullisen tekijän tilan huonontuminen.

Poikkeaminen vesienhoidon tavoitteista

- Vesienhoidon ympäristötavoitteista voidaan rajoitetuin edellytyksin poiketa:
 - 1) uuden merkittävän hankkeen toteuttamiseksi (jos kyse on yleisen edun kannalta merkittävästä hankkeesta)
 - 2) lieventämällä vesimuodostumakohtaisia ympäristötavoitteita
 - 3) pidentämällä tavoitteiden saavuttamisen määräaikoja enintään vuoteen 2027 asti.
- Pilaantumisen osalta poikkeaminen mahdollista ainoastaan, jos hanke aiheuttaa tilan heikkenemisen erinomaisesta hyvään

Vesienhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisissa päätöksissä

- Vesilaissa edellytetään, että lupaharkintaan liittyvässä yleisten hyötyjen ja menetysten arvioinnissa otetaan huomioon, mitä vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista
- Ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvassa on otettava pilaantumisen merkittävyttä arvioitaessa huomioon, mitä vesienhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista
- Ympäristöministeriö on teettänyt selvityksen ympäristönsuojelulain ja vesilain muutostarpeista ja –mahdollisuuksista (Vesienhoidon ympäristötavoitteiden toteuttaminen: ympäristöllisten lupien muutettavuutta koskevan lainsäädännön kehittäminen ja sen valtiosääntöoikeudelliset perusteet)